

Straffrätt, 2.2.2026

Maxpoäng i förhöret: 40 p.

Det är tillåtet att använda EUR-lex <https://eur-lex.europa.eu/> och Edilex ”uppdaterad lagstiftning-sektion”:

<https://www.edilex.fi/lainsaadanto/luettelo> och <https://www.edilex.fi/lagstiftning/lista> i tentamen.

Uppgift 1 (svarsutrymme 1300 ord)

Uppgift

I nedanstående fallbeskrivning skildras Ilpo-Juudas liv från våren 2024 till hösten 2024. Fallbeskrivningen kan innehålla händelser i Ilpo-Juudas och hans kamraters liv som är straffrättsligt relevanta.

Våren 2024

Ilpo-Juudas (47 år), söndagsskollärare i Hausjärvi, hade tyvärr drabbats av de ledbesvär som följer med medelåldern, trots att han alltid ansett klara av sin i sig mycket krävande livsstil. Därför bestämde han sig för att börja träna aktivt. Ilpo-Juudas var känd som den snabbaste skidåkaren i klassisk stil i skidspåret Kalle som gick från byn Oitti i Hausjärvi mot Hikiä. Det gick rykten i byn om att ingen någonsin hade passerat honom på just det spåret, något som gjorde Ilpo-Juudas obeskrivligt stolt. Ibland var Ilpo-Juudas dock tvungen att upprätthålla sitt rykte som Kalle-skidspårets fardåre med hjälp av något tvivelaktiga metoder. Han åkte till exempel nedför med stavarnas spetsar vända framåt, vilket innebar att hans medåkare var tvungna att vika undan för Ilpo-Juudas och ofta genom rätt snabba vändningar ge honom plats i spåret. Som ett resultat av en särskilt snabb nedfart med stavarna framåt träffade metallspetsen på Ilpo-Juudas stav en 80-årig medskidlöpare i låret, vilket orsakade ett sår och ett mindre blåmärke.

Förblindad av sin framgång i Kalle-skidspåret bestämde sig Ilpo-Juudas en dag för att ta på sig skidtrikåerna och bege sig till skidspåret i grannbyn Ryttylä för att ge ryttyläborna ett stilprov på klassisk skidåkning i Oittistil. Efter att ha åkt 13 kilometer på Ryttyläbanan med en genomsnittlig puls på 203, märkte Ilpo-Juudas att Hausjärviförsamlingens kantorpraktikant, som flyttat till Ryttylä, gled förbi honom i en lätt uppförsbacke. På ett ögonblick var kantorpraktikanten redan långt före honom, trots att han också åkte klassiskt och använde skinskidor. Ilpo-Juudas bestämde sig för att göra vad som helst för att fortsätta vara oslagbar i skidspåret. Nästa dag strödde han rikligt med aska på den sista delen av den brantaste nedförsbacken på Ryttyläskidspåret. Ilpo-Juudas strödde askan exakt när han märkte att kantorpraktikanten kom fram till toppen av backen och började sin snabba nedfart. Askan påverkade dock inte

kantorpraktikantens framfart, eftersom han svängde av spåret precis när han närmade sig slutet av nedförsbacken. Denna gång använde kantorpraktikanten nämligen fristil. Hen accelererade först med Wassberg- eller Wassu-tekniken, men övergick smidigt till Mogren- eller Molle-tekniken för att maximera sin hastighet. Efter kantorpraktikanten åkte dock medlemmar i skidklubben för Ryttyläs Folkmissionshögskolas alumnförening nedför backen, och två av dess medlemmar bröt skenbenet som en följd av att de körde omkull på grund av askan. Dessutom fick en medlem hjärnskakning som inte var lindrig till följd av att hen körde omkull.

När Ilpo-Juudas återvände till Oitti upptäckte han att en utryckning var i full gång på S-markets parkeringsplats. På plats fanns hans gamla skolkamrat Jens "Weissflog" Puikkonen, som var medlem i ortens avtalsbrandkår. De hade varit ovänner allt sedan skoltiden, och Ilpo-Juudas var irriterad över Jens anställning vid avtalsbrandkåren. Ilpo-Juudas hade alltid beundrat räddningsarbete, men hans inträde i avtalsbrandkåren hade hindrats av ett gräl mellan Ilpo-Juudas och ordföranden för Oittis FBK. Dispyten som ledde till blodvite hade ägt rum under en kvällstillställning och handlat om vem som var barockorgelmusikens ledande kompositör. Enligt Ilpo-Juudas kunde ingen överträffa Dieterich Buxtehudes verk, men FBK:s ordförande ansåg att Johann Pachelbels kompositioner var mer själfulla än Buxtehudes. Efter att ha sett Jens på räddningsuppdrag ställde sig Ilpo-Juudas upprepade gånger framför Jens och hindrade honom från att utföra sitt räddningsuppdrag. När Jens försökte ta sig förbi Ilpo-Juudas grep Ilpo-Juudas tag om hans axlar och fällde ner honom på marken. Vid samma tillfälle skar Ilpo-Juudas också med kniv ett hål i det ena framhjulet på den brandbil som användes av avtalsbrandkåren.

När Ilpo-Juudas kommit hem öppnade han sin dator för att läsa det senaste numret av Hausjärvi kommuns lokaltidning. I tidningen märkte han att sammansättningen av Hausjärvi kommunfullmäktige hade ändrats. Tidningen innehöll en stor artikel om kommunfullmäktiges nya ledamöter. Ilpo-Juudas var rätt skicklig med datorer och han skapade ett e-postmeddelande som såg ut som en månatlig betalningspåminnelse från dejtingstjänsten Tinder, med krav på omedelbar betalning av månadsavgiften och en länk till en sida som Ilpo-Juudas hade skapat och som på ett vilseledande sätt såg ut som en nätbanks inloggningssida. Ilpo-Juudas fick tack vare meddelandet tag på bankkoderna för fyra kommunfullmäktigeledamöter och överförde med hjälp av dem 3 400 euro från en kommunfullmäktigeledamöts bankkonto till sitt eget.

Hösten 2024

Efter en avkopplande sommar som till stor del tillbringades vid Pursijärvis strand och i dess friska vatten fortsatte Ilpo-Juudas sina sommarstudier i finska psalmböckers historia. Ilpo-Juudas aktade högst Hemminki Maskulainens psalmbok, men han ansåg också att den psalmbok från 1986 som för närvarande används var lämplig, särskilt eftersom han mellan sidorna i 1986 års psalmböcker som användes av Hausjärvi

församling lagt till kopior av sånger som han ansåg vara mästerverk inom musiken, såsom Ann-Christines låt "Playboy" och Arttu Wiskaris hela verk. Ilpo-Juudas kallade denna modifierade psalmbok för Yli-Hemminki Maskulainens psalmbok. Ilpo-Juudas blev förskräckt när han upptäckte att kyrkoherden i Hausjärvi församling hade inkluderat flera psalmböcker från 1938 i Hausjärvikyrkan, något som stred mot Kyrkostyrelsens instruktioner. Ilpo-Juudas skickade två e-postmeddelanden till kyrkoherden, som var hans överordnade, och hotade att anmäla de felaktiga psalmböckerna till någon inspektör inom Kyrkostyrelsen om inte hans veckoarbetstid minskades till 3,5 timmar eller om han inte fick en kontant ersättning motsvarande två års lön. E-postmeddelandena ledde dock inte någonvart utan det räckte med att kyrkoherden visade Ilpo-Juudas ett mindre smickrande foto på Ilpo-Juudas, taget på församlingens lillajulsfest förra året.

Väl hemma kom Ilpo-Juudas ihåg, delvis inspirerad av fotot som kyrkoherden hade visat honom, att han redan för ett tag sedan borde ha beställt så kallade poppers innehållande pentylnitrit och isopropylnitrit för eget bruk från en österrikisk nätbutik. Ilpo-Juudas tyckte nämligen att han behövde en viss uppiggning av sitt intimliv. Ilpo-Juudas hade kontrollerat på två webbplatser och med en farmaceut på apoteket i Hausjärvi, som var kusin till hans tidigare klasskamrat, att de nämnda produkterna var läkemedelsanaloger till amylnitrit, som används som medicin, och därför inte klassificerades som läkemedel. Dessutom beställde han produkterna för icke-medicinska ändamål.

Efter att ha beställt produkterna upptäckte Ilpo-Juudas på gatan framför sin bostad en elsparkcykel som kunde hyras. Ilpo-Juudas var inte någon anhängare av plattformsekonomi och föredrog i alla fall att gå eller åka skidor framför att åka elsparkcykel. Han hade satt upp en skylt framför sin bostad. På skylten stod att det var förbjudet att parkera elsparkcyklar på området. Han hade också satt en klisterlapp på skylten med texten: "Genom att lämna din elsparkcykel här samtycker du till att din bild publiceras på sociala medier". Kommunen Hausjärvi hade sedan dess avsatt parkeringsplatser för sådana elsparkcyklar men platsen framför Ilpo-Juudas hus hörde inte till dessa. Dessutom hade Ilpo-Juudas installerat en övervakningskamera på väggen till sitt hus. Kameran använde han nu för att kontrollera vem som hade lämnat elsparkcykeln på gatan framför huset. Efter att ha granskat övervakningskamerans inspelningar en stund såg han Hausjärvis kyrkoherde köra sin elsparkcykel vårdslöst fram och tillbaka framför Ilpo-Juudas hus och slutligen parkera den precis framför Ilpo-Juudas hus. Ilpo-Juudas delade omedelbart en redigerad videosnutt av kyrkoherdens körning och parkering på Facebook, Instagram och X. Som bildtext till postningen skrev Ilpo-Juudas "Hausjärvikyrkoherdens ostadiga kvällskörning".

Hur ska fallet bedömas ur straffrättslig synvinkel? Bedöm fallet utifrån de allmänna förutsättningarna för straffrättsligt ansvar och tillämpningen av bestämmelserna i den särskilda delen. Observera att du inte får betydande poäng genom att upprepa

formuleringar från strafflagen eller andra lagar i ditt svar. Det viktiga är att fokusera på den juridiska argumentationen som rör tillämpningen av de allmänna lärorna och de enskilda brotten.